

(Re)visions de la Guerra Civil

Com succeeix amb el periodisme, en la història la voluntat objectiva és essencial. Tant el codi deontològic com el personal exigeixen un esforç per alliberar-se de les opinions i dels interessos propis. Martín Ramos demostra amb el seu nou llibre que l'aprofundiment, tant de les fonts històriques com de les publicacions més recents, ofereix la possibilitat de comptar amb un camp de visió més ampli i plural.

Llàstima, tanmateix, que, en no poques ocasions, faci la impressió de balafiar una part del crèdit d'aquesta tan imposant obra –fonamental per conèixer l'incessant fluir d'esdeveniments diaris a la rereguarda republicana a casa nostra al llarg del primer i cabdal any de la Guerra Civil– assajant

d'eximir el PSUC de les acusacions d'haver afeblit la República en la seva defensa dels interessos de partit. L'efecte acaba per ser contraproductiu: a base de voler polir-ne la imatge acaba resplendint amb una llum tan angelical que fins i tot les afirmacions constatades acaben sent inversemblants.

Cal confiar que, en la promesa segona part, l'autor llimi les arestes ideològiques, tot i que la temàtica tractada no li permetrà mai assolir el nivell d'objectivitat que abasta en la seva obra, que es proposa oferir una altra

**LA REREGUARDA
EN GUERRA**
Martín Ramos

Editorial: La Magrana
(Barcelona)
Pàgines: 424
Preu: 24 euros

versió de “la qüestió que ha generat menys reflexions sobre la Guerra Civil: la mateixa guerra”. Per afrontar aquesta relectura de la batalla –que posa en dubte els components mítics vigents– s’ha servit de “documents d’arxiu, sense cap altra font escrita que no fossin els papers redactats durant els combats”. El resultat és un document d’una objectivitat gairebé incontrovertible, on les dades i les enumeracions ocupen el lloc de les interpretacions, que segueix dia a dia els avenços i retrocessos de l’exèrcit franquista. *